

lelse om den Rei, den vilde gaae, om de Planer, den vilde følge. Den har sagt, at den ikke vilde, og den har sagt, at den ikke kunde, og jeg for mit Vedkommende er langt fra at bebreide den det (Hør!). Jeg erkjender fuldtvel, at den ikke kunde; men naar det da er Tilfældet, saa kunde man sige, hvad er der da, som kan give Stof til en saadan Udtalelse fra Rigsdagens Side? Jeg vil dertil svare: der er vistnok ikke Stof til at afgive nogen Dom over Regjeringens Handlemaade; der er heller ikke Spørgsmaal i den Dagsorden, som jeg har foreslaaet, saaledes som jeg opfatter den, om nogen Dom over Regjeringens Handlinger, dertil er aabenbart den første nødvendige Betingelse, at man skjender disse. Denne Dagsorden kan derfor heller ikke opfattes hverken som noget Tillids eller Mistillidsvotum. Men hvad er det da, der indeholdes og kan indeholdes i en saadan Dagsorden — det er Thingets og Rigsdagens Overbeviisning, dens dybtfolte Overbeviisning, i hvilken den veed at have Samklang med Folket, dens Overbeviisning om, hvilke de Betingelser ere, der maae betragtes som fornødne, som uestergivelige, for at der kan stues med nogen Tillid og Haab ind i Danmarks Fremtid, for at ikke Alt, hvad vi have stridt og lidt, skal være forgiøves. Det er denne Overbeviisning, som udtales i Dagsordenen, og naar denne Overbeviisning indflædes i Udtrykket af og Betegnelsen af et Haab, saa mener jeg, at denne Betegnelse allerede er retfærdiggjort derved, at Rigsdagen dog ikke kan Andet end vente og haabe, at den befinder sig i Overensstemmelse med Regjeringen om disse, de allertarveligste og meest fornødne Betingelser for Danmarks Fremtid. Men Overensstemmelsen mellem Rigsdagen og Regjeringen behøver dog ikke alene at støttes paa denne i og for sig naturlige og berettigede Formodning, men det glæder mig at kunne tilføie, at der ogsaa foreligger en Udtalelse fra Regjeringen, der maa begrunde denne Betegnelse for Thingets Overbeviisning. Jeg sigter i denne Henseende til en Udtalelse fra den høitagtede Udenrigsminister. Denne Udtalelse fandt vel Sted i Landstinget, men den tilhører ikke Landstinget, og den tilhører heller ikke alene Folkethinget, men den tilhører

det hele Folk. Den høitagtede Udenrigsminister udtalte, at medens han tvovrigt ikke kunde give nogen Antydning om Regjeringens Planer, om hvorvidt at de i det Enkelte stemmede overeens om, hvad der var udtalt under Forhandlingerne i Thinget, saa kunde og maatte han dog udtale det som sit Haab, at det Resultat vilde blive opnaaet, at Slesvig-Holsteinnismen skulde være til Ende. Jeg troer nu, at denne Udtalelse, saa kort som den end er, dog, naar den opfattes i den Betydning, hvori den maa og alene kan opfattes, vil i det Væsentlige netop gaae ud paa det, som indeholdes i den foreslaaede Dagsorden. Hvad er det nemlig, der indeholdes i den foreslaaede Dagsorden? Den gaaer ud paa, at Hertugdømmet Slesvig ikke igjen sættes tilbage paa det gamle, det saa lidet tidsvarende, saa meget misbrugte og saa aldeles opgivne og forsvundne Provindstalskænders Standpunkt, den gaaer ud paa, at dog ikke Udsigten affhæres til at Slesvig i en varig Tilslutning kan knyttes sammen ogsaa under en konstitutionel Statsform med Danmark, med det Rige, med hvilket det fra Arilds Tid har været forbunden og med hvilket det, til alle Tider har udgjort en heel Stat, en Stat, der har været udenfor al berettiget Indflydelse af nogen anden Statsmagt (Hør!), at dernæst ikke paany Baand af administrativ eller juridisk Natur bringes til at omslutte dette Hertugdømme med det tydske Forbundsland Holsteen. Jeg vil nu spørge, om man virkelig kan sige, dersom disse eller nogle af disse Betingelser ikke fyldesgjøres, at da Slesvig-Holsteinnismen virkelig er til Ende. Jeg troer, at dette maa besvares med et bestemt Nei, thi, mine Herrer, vi maae jo dog vide hvad Slesvig-Holsteinnismen er her i Landet. Slesvig-Holsteinnismen har jo dog været en Kræftskade, der har forgiftet det hele Statsliv hos os saa godt som i en heel Generation, og vi kunne dog ikke nære nogen Tvivl om, at det gaaer med en saadan politisk Kræftskade som med en fysisk, at dersom den ikke udryddes fuldstændigt, dersom der blot lades nogen Spire af den tilbage i Legemet, da er der egentlig aldeles Intet udrettet, da er der kun givet Udsigt til en ny sorgelig og pinefuld Tilværelse (Hør!), der enten maa ende